1. ΤΑ ΑΛΛΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/09/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .01/09/2022

Σελίδα: 12

Τα «άλλα» διδάγματα

Η επέτειος των 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή τις ημέρες αυτές δίνει την ευκαιρία για ψύχραιμες αλλά και άφρονες τοποθετήσεις με πρώτα απ' όλα αυτή του προέδρου Ερντογάν, ο οποίος έφθασε στο ακραίο σημείο να υβρίζει απρεπώς τον ελληνικό λαό και τα θύματα της καταστροφής! Απαράδεκτο. Αλλά και από ελληνικής πλευράς να γράφεται με περισσή άνεση ότι «και σήμερα η Σμύρνη είναι δική μας»! Κι όμως η Μικρασιατική Καταστροφή για μας, η «Ημέρα Νίκης» για την άλλη πλευρά, θα έπρεπε να είναι ευκαιρία/πηγή στοχασμού και διδαγμάτων. Με πρώτο δίδαγμα ότι οι γειτονικοί λαοί και όμορες χώρες θα πρέπει να θυμούνται για να μπορούν να κλείνουν επώδυνα ιστορικά κεφάλαια στη διαδρομή τους και όχι για να αναμοχλεύουν τραύματα και να ξύνουν πληγές του παρελθόντος. Γιατί, ως γενικός κανόνας οι όμορες (και όχι μόνο) χώρες θα πρέπει να έχουν φιλικές, ειρηνικές, συνεργατικές σχέσεις μεταξύ τους στη βάση του διεθνούς δικαίου. Οχι σχέσεις αντιπαλότητας, έντασης στα πρόθυρα πολεμικής σύρραξης. Να μπορούν να ξεπερνούν τα στερεότυπα και πάθη του παρελθόντος. Τα γράφω ως Μικρασιάτης στις ρίζες μου. Οι γονείς μου υπήρξαν πρόσφυγες από τη Μ. Ασία. Πέρασαν μετά την καταστροφή στη Λέσβο και έζησαν για πολλά χρόνια μέσα σε φτώχεια, κακουχίες, άγριες διώξεις καθώς είχαν ενταχθεί και στην Αριστερά. Εφεραν μαζί

News analysis

Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

1. ΤΑ ΑΛΛΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/09/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .01/09/2022

Σελίδα: 13

της Μικρασιατικής Καταστροφής

τους την κουλτούρα, το ήθος της Μικρασίας/Αϊβαλί και παρά τα όσα έγιναν δεν ήθελαν να συνεχισθεί η αντιπαλότητα μεταξύ των δύο πλευρών. Τους πλήγωνε. «Μπορούμε να πάμε κάποτε πίσω με ειρηνικό τρόπο» έλεγαν. Δεν πήγαν βέβαια ποτέ. Αργότερα έζησα σε μια άλλη προσφυγική και αριστερή γειτονιά, τη Νίκαια, Κοκκινιά, φοιτώντας σ' ένα νυκτερινό γυμνάσιο-λύκειο παράγκα. Αλλες τραγικές εμπειρίες προσφύγων, άλλες πικρές αναμνήσεις από τα «ματωμένα χώματα» αλλά όχι μίσος ή κακία. «Εγώ Χριστό κι Εσύ Αλλάχ, όμως κι οι δυο μας αχ και βαχ». Αυτές οι εμπειρίες υπήρξαν καθοριστικές στη διαμόρφωση της αντίληψης ότι τα τραύματα, οι πληγές του παρελθόντος θα πρέπει να ξεπερνούνται κάποτε. Οτι θα πρέπει να μπορούμε να δούμε κάπου και τις «αλήθειες των άλλων» (όπως γράφει και ο μεγάλος Ν. Θέμελης) για να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε ο ένας τον άλλο. Οτι είμαστε τελικά «αιχμάλωτοι της γεωγραφίας» και αυτό το νιώθει κάποιος εντονότερα όταν βρεθεί λ.χ. στον Μόλυβο και αντικρίζει δίπλα τις ακτές της Τουρκίας.

Μετά, όταν άρχισα να μελετάω το φαινόμενο της ευρωπαϊκής ενοποίησης, το πρώτο πράγμα που έμαθα ήταν ότι η ευρωπαϊκή ενοποίηση είναι πρώτα και πάνω απ' όλα μια άσκηση συμφιλίωσης, υπέρβασης των πληγών της ιστορίας. Ενα μετα-ιστορικό φαινόμενο που θέλει να κλείσει τα ιστορικά κεφάλαια εχθρότητας, αντιπαλότητας, μίσους μεταξύ κρατών και λαών και να ανοίξει μια άλλη προοπτική ειρήνης, σταθερότητας, συνεργασίας. Και αυτό τελικά έκανε. Και το έκανε με επιτυχία. Και η Ελλάδα μπήκε σ' αυτή τη διαδικασία. Αλλά αφού έτσι συνυπέγραψε τη λογική της συμφιλίωσης και συνεργασίας εκεί, γιατί να μην επεκτείνει το πρότυπο αυτό και εδώ, στην περιοχή μας και να πετύχει;

Στο υπουργείο Εξωτερικών για πολλά χρόνια έμαθα βέβαια στην πράξη τις τεράστιες δυσκολίες μιας διαπραγμάτευσης, διμερούς ή πολυμερούς, πολύ περισσότερο με δύσκολους εταίρους. Αλλά έμαθα επίσης ότι σε μια οποιαδήποτε διαπραγμάτευση μπορείς να πετύχεις όταν έχεις σχέδιο, στόχους, στρατηγική και τους κατάλληλους ανθρώπους να την υπηρετήσουν χωρίς φοβικά σύνδρομα, πολύ περισσότερο όταν αισθάνεσαι ότι έχεις το δίκαιο και ισχυρά επιχειρήματα με το μέρος σου.

«Ο ήλιος αυτός ήταν δικός μου και δικός σου: τον μοιραστήκαμε»

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομ. καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ.